

FRANCESCO PATERNO CASTELLO E SAMMARTINO
HERTIG AV CARCACI
KEDJANS ORDEN
FÄDERNEARVET FRÅN DET UPPHÖJDA KUNGAHUSET
PATERNO
CATANIA
DALLA STAMPERIA DELL'UNIVERSITÀ
(Universitetsförlaget)
1851

TILL MINA BARNBARN
FÖR ATT DE MÅTTE EFTERLIKNA VÅRA FÖRFÄDERS GÄRNINGAR

Eftersom jag dag för dag känner mina krafter avta vill jag försäkra mig om att inte till gravens eviga tystnad ta med mig en upptäckt jag hade turen att göra bland de dåligt bevarade och svårt fördärvade manuskripten i huset Biscaris arkiv.

För många år sedan var jag sysselsatt med att sammanställa *Pensieri per l'istituzione del Gabinetto Letterario della Accademia Gioenia* (Tankar ang. bildandet av biblioteket för Gioenianska Akademin) och för att finna information och vägledning riktade jag min forskning till de observationer som lämnats till *Accademia degli Etnei* (Etnianska Akademin) av vår store anfader, Don Ignatius Paterno Castello Scammacca, femte prinsen av Biscari, den duglige reformatorn som utmärkte sig så i sitt styrande att han tilldrog sig beundran från vetenskapens mest lysande företrädare

Bland dessa dokument som skadats av fukt och larver hittade jag kopior av anteckningar gjorda av hans lysande hand rörande en resa till de Baleariska öarna. Att denna prins var en högt lärd man, en skriftställare, en arkeolog, en historiker, en outtröttlig sökare av sanning och skönhet var ingen ny upptäckt för mig, men att han hade seglat över havet för att utforska den förtrollande spanska övärlden där våra förfäder regerade fascinerade mig i sådan grad att jag övergav allt annat arbete och kastade mig in i tydningen av detta dokument, som hade varit oläsligt om jag inte redan varit bekant med denne store mans handstil.

Att skriva av detta dokument ord för ord står inte längre i mänsklig makt, men jag ska försöka ge sammanhang och logisk mening till dess meningar och fraser, av vilka några är fragmentariska på grund av förstörelsen, medan andra är svårtydda på grund av stora fläckar, och då har jag nytta av mina kunskaper om vår berömda släkt.

Men detta faktum saknar betydelse när man betänker att materialet i fråga föreligger i form av korta anteckningar som skulle bearbetas senare och således förekommer det uppenbara brister i den litterära stilen. Det viktiga är att vår store man avslöjar ett nytt klart ljus som mer och mer visar vår släkts förtjänster. Det ger oss bekräftelse på att när vi tvingades lämna vårt vackra Sicilien på grund av det synnerligen våldsamma upproret till följd av det normandisk-svenska övertagandet och den kejsarliga förföljelsen mot vilken en himmelsk varning utkastades

Noli offendere Patriam Agathae, quia ultrix iniariam est (Skada inte S:ta Agathas land, för detta skulle vara den grövsta kränkningen) och, i exil i Aragonien som gäster hos våra kungliga släktingar, förlänades vi överhögheten över Mallorca och Menorca, stimulerade av den heliga elden från den kristna tro som redan gett oss seger i Sicilien mot saracenerna, instiftade vi KEDJANS ORDEN för att skapa en utvald skara riddare för att försvara vårt land mot moreernas angrepp och i avsikt att de skulle kunna kämpa i det närbelägna Ibiza för att utplåna det muhammedanska herreväldet.

Prins Don Ignatius II Paternò Castello av Biscari upprätthöll otvivelaktigt hoppet om att samla mer kunskap, att förvärva mer komplett dokumentation och att kanske återfinna det som lämnats till en översättare och senare gått förlorat, i avsikt att framställa en uttömmande studie, men döden besegrade honom när han fortfarande var engagerad i sitt outtröttliga arbete. Han efterlämnade ovärderliga, men ännu opublicerade, skatter av kunskap av vilka många tyvärr nu gått förlorade och är förstörda.

Bland de viktigaste av hans verk minns vi *Poema in lode della Sacra Real Maestà di Carlo Sebastiano Borbone Re del Regno delle due Sicilie* (Hyllningsdikt till Hans Heliga Kungliga Majestät Karl Sebastian av Bourbon, kung av De Två Sicilierna) (Catania, S. Trento, 1740); *Discorso Accademico sopra una antica iscrizione rivenuta nel Teatro Greco della Nobile Città di Catania, recitato nell'adunanza dei Pastori Etnei, da esso Principe* (En akademisk avhandling rörande en forntida inskription i Grekiska Teatern i den ädla staden Catania, föredragen av prinsen själv vid en samling för etneanska pastorer (Stamperia del Vescovil Seminario, 1771); *Lettera al Sig. Canonico Schiavo sopra un piombo del Concilio di Basilea* (Brev till Signor Canon Schiaco om ett sigill för Statsrådet i Basel) (Catania 1772); *Viaggio per tutte le antichità della Sicilia* (En resa till alla forntida platser i Sicilien) (Neapel, Stamperia Simoniana, 1781); *Ragionamenti ad una Signora sopra gli antichi ornamenti e bubboli dei bambini* (Tankar presenterade för en dam rörande forntida ornament och leksaksklockor för barn) (Florens, Crusca 1781); *Ragionamenti sopra i vasi Murrini* (Beträffande de murriniska vaserna) (Florens, Crusca, 1781); *Descrizione del terremoto del 5 febbraio 1783 diretta alla Reale Accademia di Bourdeaux* (En redogörelse inför Kungliga Akademien i Bordeaux om jordbävningen den 5 februari 1783) (Neapel, Mazzola, 1784); etc., etc., förutom vilka, som jag nämnt, det föreligger många opublicerade verk och olika manuskript, av vilka vissa är mycket viktiga.

Av den omfattande bibliografi som finns om honom måste man notera sammanställningen av Percolla som nyligen trycktes i *Biografie di Uomini Illustri Catanesi del XVIII sec.* (Bibliografi över berömda män från Catania under XVIII århundradet) (Catania, Pastore, 1842); den tyske Dante, Wolfgang Goethe sjöng hans lov och mindes alltid med vördnad de stora Meacenas från Sicilien, vars museum han besökte vid sin visit i vårt land, landet av sol och blommande citronträd. Frederick Münter kallar honom virtuos i sin *Viaggio in Sicilia* (Resa på Sicilien) (Palermo, Abbate, 1823) och Hans Brittiske Majestäts ambassadör, Sir William Hamilton, anbefaller honom i sin *Campi Phlegraei* (Neapel, 1776) till sina studenter som lysande.

Det är inte min avsikt att skriva om denne store man, med tanke på att min egen svaghet skulle fördunkla snarare än förstärka det ljus som strålar från honom, utan jag skall fortsätta direkt till min uppgift och lämna till dem som är mer värdiga att producera en uttömmande biografi. När jag återvänder till berättelsen om vad jag var så lyckligt lottad att finna i manuskriptet kan jag inte underlåta att slå fast att denne prins, när han mottog information från samma plats som

våra äldsta glansdagar i ett fransiskanerkloster nära Fornelli (Fornells) på Menorca, upptäckte i ett ålderdomligt pergament att en av de första stora inkvisitorerna av KEDJANS ORDEN var en riddare de Gotador, från vilken släkten Guttadauro, prinsar av Emanuel, härstammar, och av vilken släkt arvingen D. Eleonora sedan tio år är gift med min mycket älskade broder D. Giovanni. Vilken märklig ödets nyck!

KEDJANS ORDEN, oomtvistat fädernesarv inom vår släkt, kan inte under några omständigheter anses härstamma från någon specifik gren av släkten Paternò. Det skulle vara en enorm, nej omöjlig, uppgift att spåra genealogin och dessutom är det inte möjligt att med säkerhet avgöra när de rättigheter som uppstår när den spanska grenen dör ut överförs till den sicilianska grenen. Bortsett från detta följer dessa rättigheter lagen om förtursrätt tack vare honom som av respekt för sina anfäder önskade återupprätta den militära enhet som, om den inte idag som i det förgångna kan ägna sig åt väpnad kamp mot irrlärornas krafter, kan genom ord och gudfruktiga handlingar tjäna för att mildra andras lidande, påtala ofullkomlighet och otillbörliga handlingar och fortsätta att uppbygga den oändliga och outtömliga bågen av kristna exempel, som påbörjades av den Store Martyren på Golgata!

Åt Er, mina små sonsöner Mario och Enrico, i vars ådror det kungliga blodet av huset Paternò blandas med blodet från Storinkvisitorn av Gotador, anförtror jag denna ädla uppgift och, om ni åtar er den, kommer ni att göra er verkligt värdiga denna den mest lysande av ätter. Genom sekler av vår historia har den lysande släkten under årtusenden skördat ärans makt och upplevt slagfälternas lägerplatser. Runt vår lysande ätt har samlats enskilda tragedier och fullständig triumf för folk under vapen och ätten gav upphov till skaparna av den nuvarande kristna civilisationens ljusa fullbordan! Till er som tillhör denna gren vilken har upplevt, förhärsligt och lidit för hela det förflutnas sanna syntes, under stridslarmets baner och i skuggan av borgarna, ibland i bländande ljus, ibland i mörker och dysterhet, den syntes i vilken vår furstliga släkts makt och ryktbarhet har bränts in och befästs, till er, unga män, värdiga arvtagare till det ädelmodiga ridderskap som gav oss det betydelsefulla mottot *Post tenebras spero Lucem* (Efter skuggorna hoppas jag på ljus), överlåter jag den ädla uppgiften att återskapa Kedjans Orden och att fortsätta våra stora anfäders gärning, ständigt påminnande er själva att våra illustra förfäders prydnad inte kommer att bestå om inte deras arvtagare fortsätter att efterlikna dem!

Låt oss följa prins D Ignatius av Biscari på hans resa.

Abboten Domenico Sestino, Akademin i Florens, lämnar oss denna viktiga uppskattning av resorna med prinsen: *Att resa med den mäktige är den största lyxen i denna världen. Jag fann mig vid detta tillfälle sittande på en underbar häst och omgiven av en tät folkmassa av fotfolk och andra tjänare som bar på ett överflöd av mat och förfriskningar, så att jag nästan önskade att jag kunde glömma hur obetydande jag var. Till häst, förutom prinsen som reste i en bärstol, avreste vi från Catania längs vägen mot Misterbianco och Paterno till förfädernas aragonesiska slott....*

Vi kan sålunda föreställa oss prinsens resa till Menorca. En notering om kostnaderna som hittades bland dokumenten i Biscari-arkivet ger oss en exakt förståelse för den prakt som Ignatius omgav sig med, inte för att han var på officiell visit utan därför att hans kungliga vanor tvingade honom att anse som nödvändig denna magnifika extravagans.

Det förefaller som om tre galeaser lämnade hamnen i Trapani med cirka trehundra mans besättning förutom många släktingar till prinsen och hans administrativa stab, tillsammans över femhundra personer! För att försäkra sig om god tillgång på färsk mat till prinsens bord lastades 1500 kycklingar, 250 lamm och ett stort antal spädgrisar ombord. 150 lådor med sällsynta och dyrbara föremål och klädnader togs med som gåvor för prinsen att överlämna till de människor vi ansåg vara i behov av detta på grund av vanstyret i Spanien.

Kostnaderna, som prinsens sekretariat noterade uppgick genom en enkel summering av posterna till 31.985 dukater, en enorm summa om man betänker att det berömda och stora palatset i Biscari, ett monument och en konstskatt värderades till 32.100 dukater.

Nu skall jag göra ett försök att med största möjliga noggrannhet skriva av det jag inhämtat från dessa noteringar, som gjordes rörande platserna i vårt kungadöme, för att bringa någon ordning i desamma.

Inledningsvis skisserar vår Ignatius en sammanfattning av skälen för sin resa och av ursprunget för familjen Paternò i Sicilien, som jag inte underlåter att ta med även om det är väl känt, eftersom det sålunda kan bli känt för eftervärlden hur vi betraktades av Biscari.

Förändringarna som medförde sorg och dråp – skriver Ignatius – i det forntida kungadömet Arles, där släkten Paternoy blomstrade, herrar till Embrun, en yngre gren av det kungliga huset av Barcelona och Provence, ättlingar till Karl den Store, kulminerade i förlusten av deras besittningar som ett resultat av en intervention av Konrad III, romersk kung, föranledde ledaren för dessa våra tappra förfäder att våga ta till vapen och sålunda göra sällskap med sin släkting, normanden, som sökte äran i södra Italien, på den tiden förslavat av saracenerna.

De viktiga slagen om Sicilien spred ryktet om modet hos den ööverbinnlige greven Robert Paternoy d'Embrun och under Catanias belägring beordrade han byggandet av slottet i det erövrade Batarnu för detta ändamål, med resultat att han gav namn åt hela den delen av landet.

I mitt palats, skriver vidare Ignatius av Biscari, finns det en tavla från femtonhundratalet som avbildar honom med inskriptionen "Ex eccelso Normannorum sanguinis Embrunique dominantium Rubertus Paterno' miles originem traxit, vere e natura militiae indictus suorum gloriosa gesta et in pace, et in bello non disinit, sentimenta consilia, et andamenta valde accepta fuerunt a belligeris haeroibus Roberto Guiscardo, et Rogerio Comite fratribus; quapropter dictus de Paterno' non solum sub eorum vexillis tantum ductor exercitus proclamatus fuit, sed commensalis, consiliarius, et consanguineus eorum distincto honore reputatus, non sine munerum largitione nonnullorum pheudorum, terrarumque cum vassallis, sicut et documentis ad posteritatem apparet. Et ut tanti viri mei consanguinei memoria in oblivione non remuneret; ego Alphonsus Paterno' de mandato Caroli V Caesar is Imperatoris Maximi domini mei semper Augustissimi ex alia tabula e vetustate in parte consumpta super hanc tabulam translatare, et pictari feci a Polidoro an. Dni 1535" ("Robert Paternò, militär, härstammar från det mest framstående normandiska blodet och från herrarna till Embrun. Han är i sanning oöverträffad när det gäller hur hans ära framstår, oavsett om det gäller krigets fält eller i fred. I strid är han outtröttlig. Hans råd i juridiska frågor liksom hans gärningar värdesattes av de heroiska krigarbröderna Robert Guiscard och greve Roger; därför sades det om Paternò att han inte endast förklarades som en stor ledare för krigsmakten under deras baner, utan också högt ärades som en kamrat, rådgiva-

re och släkting till dem, inte utan förläning av åtskilliga landområden och länder med vasaller, precis som det framgår för eftervärlden av dokumenten. Och för att minnet av en sådan man, min släkting, inte skall falla i glömska har jag, Alfonso Paternò på befallning av den store, helige romerske kejsaren Karl V, min mest upphöjde härskare, låtit Polidoro utföra denna målning och fått denna text avskriven på den. Texten är tagen från en annan forntida panel som nu delvis är förstörd i detta Vår Herres år 1535”)

Till ännu större ära blev släkten Paternò högsta härskare över Sicilien till dess Costantino, sonson till Robert, runt år 1140 förnyade blodsbanden med den regerande familjen genom att gifta sig med Matilda Avenel, sondotter till kung Roger, och tilldelades det största grevskapet i kungariket, reserverat för prinsar av börd. Det finns kvar en magnifik minnesgravsten som restes över hans kvarlevor genom hans änkas fromma hand år 1168. den är numera bevarad i samlingen på mitt slott.

Paternòs vapen, nämligen det som avser den yngre grenen av det suveräna huset av Barcelona tillsammans med vapnet för den normandiske härskaren och tecknet för den ärorika staden Catania ingraverades på fasaden till katedralen i den staden, som var huvudstad i kungariket.

Men den gudomliga planen, fortsätter Ignatius, som vår obetydlighet tvingar oss att acceptera som bevis för mänsklig återlösning, var inte av den meningen att denna situation skulle bestå och de kejsarliga trupperna föll samman och förföljelserna av Henrik och Fredrik föranledde våra förfäder att överge Siciliens land (se Mugnos ”Theatro Genealogico”) och återvända till Iberien och sina kungliga släktingar av Aragonien. Det inträffade dock att några modiga män av vår egen ädla släkt stannade kvar på ön för att hålla det legitima kungahusets fackla brinnande. Men när de genom list besegrades av Manfred och Conradin började de bittraste åren för vårt land och den angevinske usurpatorn regerade i tyranni ända till den sicilianska aftonsången då Paternò återvände till enastående ära genom återkomsten av storsinta monarker, särskilt kungarna Martini, far och son.

Men under dessa år, som, kan det tyckas, var de mörkaste för den Stora Familjen, fanns det också stunder av glans när Paternò som hade tagit sin tillflykt till Iberien gavs kunglig överhöghet över de Baleariska öarna och Ibiza.

Vårt släktskap med det kungliga huset av Aragonien kan spåras i sicilianska arkiv så långt tillbaka som 1297 med Ximonis de Paternione Aragonensis (sammandrag av Hans Nåd Bonafede, notarie i staden Palermo) och hans sondotter Olivellas bröllop med Lord Errico Grimaldo, och Paternò återvände snart till Catania för att förtälja om ärofulla händelser i deras iberiska kungarike, men jordbävningen 1693 förstörde arkiven, både de privata och hovets och senatens, så mycket arbete skulle komma att behövas för att korrekt beskriva dessa extraordinära händelser.

Gamla kartor beskrev dessa länder som våra, med vår vapensköld som bevis på vår suveränitet (jag har en bland kartorna i mitt palats) men jag skulle önska att jag hade mer exakt information, mer aktuell än den som gavs oss av vår Fader Ferdinand Paternò av Sällskapet Sankt Ignatius, som vid Filip II:s hov presenterades för D. Juan och D. Alfonso Paternoy, som försäkrade honom att grenen Paternò av Aragonien hade gemensamt ursprung med den från Sicilien; och på grund av deras kungliga ursprung i Spanien åtnjöt de det exklusiva privilegiet att vara undantagna från fängelse eller avrättning för vilken orsak det vara må.

Ignatius avslöjar att 1602, enligt vad vår historiker Scipione Paternò Colonna skrev i sina studier från 1640, kom en munk till Sicilien från Spanien för att inbjuda någon från vår dynasti att resa till Aragonien för att gifta sig med en dotter av Paternò, arvtagerska till stora rikedomar, för att bevara kontinuiteten av den kungliga baleariska familjen, som nu reducerats till ytterst få kvinnor och ett fåtal gamla eller sjuka män.

När baron Paternò di Raddusa, ambassadör hos Hans Katolske Majestät i Spanien, fann att släkten var nära att dö ut med en greve av Fruentes (som framgår av spanska manuskript i Raddusaarkivet i Catania) som blev hans gode vän, berättar han för honom att efter det att det baleariska kungadömet blivit en del av Spanien tvingades ätten Paternò att delas upp, så att en gren följde med sina kungliga aragonesiska blodsförvanter till Sicilien och den andra grenen drog sig tillbaka till det spanska fastlandet där de på grund av sitt gemensamma ursprung med den kungliga familjen vann stor ära och en Cypres, erövraren av fortet i Decia, blev gudfader för prins Ferdinand, som var den Katolske Kungen (som framgår av krönikorna i Ciurita) medan Gonzales återupprättade banden med aragoneserna under Karl V:s tid genom att gifta sig med Isabel, dotter till D. Alonso av Aragonien, greve av Rigaborce (Ciurita skriver även detta).

Greven av Fruentes, fortsätter baronen av Radusa, innehade ett stort antal dokument från den period då familjen hade regerat, eftersom deras anfäder hade gjort stora ansträngningar för att bevara sina länders och sin familjs memoarer, och tagit med sig många pergament från det baleariska kungadömet arkiv. Olyckligtvis, som om ett obevekligt öde hängde över anteckningarna om vår familjs historia, konstaterar Ignatius, fortsatte det destruktiva verk som inleddes med jordbävningen i Sicilien med en brand i Spanien så att, berättar baron Raddusa, många pergament förstördes av en eldsvåda, som under hans faders livstid ödelade en stor del av arkiven i Paternoys slott i Huesca, Aragonien. Men greve Fuentes informerade baron Raddusa om en beväpnad milis som hans farfar hade berättat för honom om och som sades ha grundats av den baleariska kungliga familjen, på motsvarande sätt som korstågsriddarna, för att försvara dessa länder och utplåna den saracenska dominansen över det iberiska området.

Driven av kärleken till min familj och till historiska studier, berättar prinsen, beslutade jag att besöka olika betydelsefulla platser inom vårt kungadöme för att genomföra de efterforskningar som inte kunde utföras i Sicilien. Det var därför jag seglade ut från västkusten av mitt land tillsammans med geografer, lärda män och tolkar av vilka jag rekryterat en del från Frankrike och en del från Florens, och mitt på dagen en mulen dag anlände till norra kusten på Menorca i en vik som lokalt kallas Fornellsbukten.

Lokalbefolkningen, få till antalet, primitiva och kunniga endast i konsten att fiska, rådde oss att fortsätta längs kusten till Santa Catalina, och sålunda fortsatte jag nästa del av min resa över branta och oländiga vägar, på de hästar vi fört med oss från Sicilien, tillsammans med en eskort om 25 personer beväpnade inte bara med svärd utan också med en del goda eldhandvapen. Det svåra vädret tvingade oss att ta skydd i en stor grotta vid foten av bergen, men till slut nådde vi slottsportarna, dock utan att upptäcka någonting av värde. Efter att ha vilat oss i 15 dagar fortsatte vi mot Ciudadela, där en ärevördig munk som vi mötte informerade oss om att inte långt från Fornells, varifrån den okunniga fiskarebefolkningen uppmuntrat oss fortsätta, fanns det ett gammalt kloster som var känt som Riddarnas, i Vår Frus eremitage.

Vi återvände i våra egna fotspår och efter en tröttande resa nådde vi en uppfriskande och frodig skog och jag förundrade mig storligen när jag upptäckte Paternòs vapen inhugget i valvet till Kristi hus.

Priorn, Don Gaspar, välkomnade oss till sitt enkla bord och när jag överlämnat till honom en avsevärd gåva och förklarat för honom vem jag var ställde han omedelbart sig själv och alla bröderna till vår tjänst och öppnade arkivet och kunde visa pergament som bevisade att eremitaget var donerat genom kunglig storsinhet av en kung Cypres, vars vapen klart visade att han var en Paternò. På ett språk som var en blandning av spanska och latin förklarades det att denna helgade plats var avskild för religionsutövning och utbildning i krigskonst, för noviser inom en kår av riddare som satts upp av den prins som gjort donationen, medan en regel skriven på en blandning av sicilianska och saraceniska, som i vår ursprungliga sicilianska, avslöjade att denna gren av Paternò faktiskt härstammade från Sicilien.

På dessa getskinnspergament fann jag namnteckningen av en Stor Inkvistor Milos Pedro de Gotador, och dessa munkar till vilka en urgammal verbal tradition berättats sade oss att ätten Gotador på något sätt härstammade från den förste härskaren, som blev så charmerad av en viss fröken, den ädla dottern till en viss baron av Palma i Mallorca, att han fick ett barn med henne, mori uxor (som om det varit hans hustru), ett barn så vackert och charmerande att prinsen gjorde honom till herre med det viktiga namnet Gotador och gav honom slottet Eumenle i trakten av Fornellsbergen på Menorca.

Från det slottet, konstaterar Ignatius, härrör titeln prins av Emmanuel som ätten Gotador, senare Guttadauro, med tiden förändrade när man tillsammans med Paternò flyttade till Siciliens kungadöme.

Om det verkligen var denne Cypres som var den förste monarken eller om det namnet, som mycket väl kunde ha varit fallet, detta namn uppträdde igen bland hans barnbarn, är omöjligt att fastslå, också på grund av att jag var oförmögen att studera dessa dokument närmare eftersom de gick förlorade när de var i händerna på den lärde Jacopo da Arezzo, känd som Munken, till vilken jag oturligt nog lämnat dem för att han skulle göra en grov översättning, genom hans plötsliga och kanske våldsamma död. Förgäves skrev jag till vänner i Toscana, men de få ting sagde Jacopo efterlämnade stals av hans släktingar och såldes till lumpna handelsmän tillsammans med hans papper och handskrifter.

Jag hoppades finna ytterligare bevis på Paternòs härskarställning på Mallorca, den mest betydelsefulla ön i ögruppen och kanske också platsen där hovet samlats, och bestämde mig för att utvidga mina efterforskningar dit, men innan jag lämnade Menorca upptäckte jag till min stora överraskning, i samma stad i Mahonbukten, i ett slottskapell, ett helgonaltare till vår Sankta Agata från Catania.

Jag upptäckte också där en sorts liten apa, vild och elegant, som jag blev mycket överraskad av att finna på det stället. Befolkningen sa oss att de hade tagits hit från Iberien, men jag trodde dem inte eftersom det var ett djur av afrikanskt ursprung. Mina tjänare lyckades fånga ett ungt exemplar, som jag tog med mig och den blev ett lekfullt och trevligt sällskap.

Därnäst anlände vi till Calalonga där befolkningen, när den hörde talas om oss, för det fanns ingenstans för oss att bo, berättade om herren till Alcudia, av en urgammal och adlig släkt, medan allt annat rikt folk inte var annat än köpmän av enkelt ursprung, okunniga om sina förfäder. Jag beslutade därför att resa till Alcudia, men olämplig vind tvingade oss att gå iland vid slottet i Menacor. Här fanns ett gammalt kloster men jag var oförmögen att besöka det eftersom det var stängt och nästan övergivet, övervuxet med björnbär.

Genom Guds nåd kom vi till Alcudia, men vi fick snart veta att länsherren jag sökte var den främste länsherren i kungariket och hans slott låg utanför staden nära ett kärr rikt på villebråd. Efter att ha utdelat gåvor fann vi många pojkar som var villiga att fungera som vägvisare och när vår karavan nådde länsherrens område kom många skogvaktare, tjänare och bönder oss till mötes och jag sände fram min förridare med besked till länsherren om vår ankomst. Mycket snart uppenbarade sig den åldrige baron Gancia de Xerima, buret i en elegant bärstol. Han var den siste av en ätt av modiga riddare och med mycket krus erbjöd han mig storslagen gästfrihet.

Han var herre över halva ön och han förklarade för mig att hans anfäder tillhörde Sociedad de Santha Agatha instituïda da quelli Sovrani Balearidi (Sankta Agata-Sällskapet instiftat av regenterna över de baleariska öarna) som bringat stor ära till landet och att det undermåliga spanska styret inneburit att många viktiga saker gått förlorade. Han sa att guvernörerna tog bort guldformål från den gamla kyrkan i Mallorca, där det fanns en guldstaty av det sicilianska helgonet iklädd kung Cypres av Paternoy kedja, som bar inskriptionen Post Tenebras Spero Lucem och åkallan Divae Agathae, och ett hängsmycke i form av en medaljong med Paternøs vapen som på tvärbandet innehöll ett i svart graverat träd, troligen en cypress, hänvisande till namnet och till minne av grundaren och Stor Mästaren. Detta var avbildat på en målning föreställande en gammal riddare av familjen Xerima, vilken hängde på väggen i vapenkammaren i detta slott där jag stannade i trettiofem dagar.

Detta praktfulla slott, som hade varit hem åt kungar, behöll, även nu när det inte längre var bebott av någon furste, innanför sina murar fortfarande tecken på det förflutnas ära och av händelser från kungarnas tid. Den gamle gentlemanen Xerima mindes fortfarande att det i hans ungdom fortfarande hölls tävlingar och tornerspel som på den kungliga tiden och spanska herremän var närvarande precis som när ätten Xerima var den mest framstående i Sankta Agathas väpnade styrkor. Hans rum innehöll många dyrbara möbler och guld- och silverkärl. Dessa rikedomar gick igen i länsherrens personlighet, där han levde på sina minnen och hågkomster på ett ensligt ställe som jag nästan skulle vilja beskriva som vilt.

På en magnifik våd, som var ett spanskt mästerverk, fortsätter ögonvittnet Don Ignatius, var avbildat en storslagen sal med en riddare som var på väg att dubbas, på knä framför Konungen, Stor Mästaren, och medan han avgav sin ed dubbades han av prinsen som vidrörde hans huvud med sitt svärd. Ceremonimästaren iklädde den nye riddaren kedjan medan Inkvisitorn, efter att ha läst upp instruktionen signerade det andliga prov som hade avlagts av novisen. Äldre riddare svepte in den utvalde i en mantel av rött kläde utsmyckad med guld, som ledde tanken till Paternøs färger, och kantad av ekorrskinn, medan hovets unga damer tog svärdet från altaret och fäste det vid den nye riddarens sida. På manteln var broderat i guld två änglar med utslagna vingar som i triumf bar jungfrun Agata.

Det kan inte råda något tvivel om, konstaterar Ignatius, att när Paternøs flydde från Sicilien tog

de med sig sin brinnande hängivenhet för barnmartyren på vars sarkofag i Catania senare, med Paternòs triumfartade återkomst, ingraverades i guld och silver vårt vapen på vardera av de fyra sidorna. På inget annat sätt skingras mysteriet med hur den Baleariska Orden blev anförtrodd åt det himmelska beskyddet av martyren från Catania.

Prinsen fortsätter sedan att berätta för oss om sin resa, men det finns inget mer av speciellt intresse rörande familjen: han gör några teckningar av monument som han tror härstammar från romarrikets tid, och också av ruinerna av den gamla porten i Mallorca och i Palma, vilka visar vårt vapen väl inhugget men utan cypressen.

Ignatius fortsätter till ögruppen Ibiza och särskilt vid *S. Hilario* i ett annat gammalt kloster finner han graven av en *Jayme de Paternoy*, där bröstplattans och visirets rika utsmyckning visar honom att det var en högättad man, men botgörarens band som omgjordar hans länder antyder att denne modige man, trött på mänsklig storhet och hölj i ära och segrar, sökte i mysticismens ensamhet skänka sig själv till Gud. Ignatius framhåller, rätteligen överraskad, att Paternòs vapen saknas.

Efter dessa upptäckter seglar prinsen hemåt och beslutar utföra ett omfattande arbete med att sätta sina minnen på pränt, men genomför inte detta arbete, otvivelaktigt på grund av förlusten av, och de fåfänga försöken att återfå, de kopior han anförtrodde åt den lärde Jacopo av Arezzo för att han skulle göra en grov översättning.

Denna information är kanske inte så viktig men den är tillräcklig för att visa oss att Paternò, som regenter över Balearerna, inte glömde den sicilianska jungfrun och att de verkligen hedrade henne. Och det är även tillräckligt för att visa att värdiga arvingar av normandiskt ursprung, värdiga arvtagare till Karl den Store, riddare utan brist och utan fruktan grundade en beväpnad milis motsvarande korsriddarna för att försvara Kristus och Hans heliga lära!

Som jag redan sagt är det en omöjlig uppgift för mig att troget kopiera D. Ignatius anteckningar och ofta har jag tvingats ersätta hans ord med mina egna, emellertid utan att ändra innebörden så långt jag har förstått den, även om jag ägnat mindre uppmärksamhet åt hans uppskattning av, och noteringar om, naturens skönhet, odlingsmetoder, befolkningens seder och bruk och faunan.

Trots att det inte är av intresse för dynastin ville jag återge berättelsen om den lilla apan eftersom den, så snart den anlant till Catania, blev en karaktäristisk utsmycknad i prinsens palats och, som det står i den tidens krönikor, folkmassorna samlades under prinsens balkonger för att nyfiket betrakta det märkliga lilla djuret leka med olika föremål och sötsaker.

Jag har skrivit dessa anteckningar under det att de inbördes oroligheter som skakat vårt kungadöme nyligen har slutat, oroligheter som lärt oss mer än någonsin att folket behöver Guds ord för att lära sig att fåfängligheten är de upprörda massornas drivkraft och hur den heliga tronen, sätet för gudomliga rättigheter är den naturliga ambitionen för vår heliga religion.

Måtte detta huset Paternò med tusenårig makt, med gränslös ära och kristen dygd, framstående som exempel och som lärare; må det kunna efterlikna sina förfäder i ett sällskap som samlar det bästa av tro, välgörenhet, ädelmod och godhet, och ta upp spiran med den lära som skapades av en av våra förfäder för att besegra Satan.

Paternò Castellös motto *Impavidus Pavidum Firmo* kan mycket väl ersätta våra anfäders andra motto, som om ljuset uppenbarats, idag skulle nödga den starke att hjälpa den svage så att han inte missleds av farliga nya och falska läror!

Villa Carcaci di Viagrande
I oktober Herrens år 1849